

Henryk Machajewski

Białogard, woj. koszalińskie. Stanowisko 17

Informator Archeologiczny : badania 21, 109-110

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BABI DOŁ - Borcz, gm. Somonino
woj. gdańskie
Stanowisko 2

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadziła dr hab. Magdalena Tempelmann-Maczyńska. Finansował WKZ w Gdańsku. Ośmy sezon badań. Cmentarzysko kurhanowe i kręgów kamiennych kultury wielbarskiej.

Założono 3 wykopy na przestrzeniach między kurhanami i kręgami kamiennymi.

Odkryto 4 groby szkieletowe i grób ciałopalny jamowy. Jeden z grobów szkieletowych (nr 25) posiadał w przybliżeniu prostokątny pięciowarstwowy bruk kamienny na powierzchni wkopu, inny (nr 28) duże kamienie na zarysie jamy grobowej. Groby nie zawierały zabytków.

Wymienione wyżej groby datowane są na okres rzymski.

BIAŁOGARD
woj. koszalińskie
Stanowisko 17

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Historii
w Poznaniu

Badania prowadził mgr Henryk Machajewski. Finansował UJ i UAM. Czwarty i ostatni sezon badań. Stanowisko wielokulturowe: kultura łużycka /osada/, kultura pomorska /cmentarzysko/, kultura oksywska /osada/, grupy dębczyńska /osada/, kultura okresu wczesnego średniowiecza /osada/.

Badania prowadzono w południowej i południowo-wschodniej części stanowiska. Na obszarze 1200 m² stwierdzono 467 obiektów, w tym 12 ziemianek, 23 paleniska, 3 piece, 21 jam, 403 jamy postępowe, 4 groby ciałopalne. Kulturowo nieokreślone pozostało 126 obiektów /3 paleniska, 123 jam postępowych/. Wyodrębniono pozostałości następujących kultur:

- a/ kultura łużycka - osada /IV - V okres epoki brązu/. Stwierdzono około 10 obiektów /7 jam postępowych i 3 jamy/, rozproszonych zasadniczo w centralno-południowej części stanowiska. Uwagę zwraca wyposażenie jamy /obiekt 822/ wyłożonej kamieniami, gdzie odkryto trapezowaty ciężarek tkacki, fragment naczynia z plastycznymi guzkami i uchami oraz naczynie zoomorficzne w postaci ptaka wodnego /7/.
- b/ kultura pomorska - cmentarzysko /starszy okres przedrzymski/. Z cmentarzyskiem tym łączy się 4 groby ciałopalne w znacznym stopniu zniszczone, skupione w północno-wschodniej części stanowiska. Przypuszcza się jedynie, że mogły być to groby popielnicowe prawdopodobnie w obudowie kamiennej.
- c/ kultura oksywska - osada /młodszy okres przedrzymski - początki wczesnego okresu rzymskiego/. Z pozostałościami po tej osadzie łączy się około 18 obiektów /3 ziemianki, 4 paleniska, 11 jam postępowych/. Owe obiekty skupione były przede wszystkim w centralno-południowej części stanowiska.
- d/ grupa dębczyńska - osada /faza C2 - początki podfazy D okresu wędrówek ludów/. Zaklasyfikowano tutaj około 113 obiektów /3 ziemianki, 7 palenisk, 1 piec gospodarczy, 7 jam i około 95 jam postępowych/. W obiektach tych stwierdzono m.in. zapinkę żelazną typu A VI, s. 1, 158 oraz zapinkę brązową typu A VI, s. 1, 162. Pozostałości po tej osadzie rozmieszczone były w centralnej i wschodniej części stanowiska. Uwagę zwraca okoliczny system rozplanowania lokalizacji obiektów wokół placu centralnego.
- e/ kultura okresu wczesnego średniowiecza - osada /VIII - XII w./. Wydzielono około 198 obiektów tej kultury, a mianowicie 6 ziemianek, 2 piece gospodarcze, 9 palenisk, 12 jam i 169 jam postępowych. W obiektach tych natrafiono na formy naczyń zbliżone od form typu Gołańcz i typu Szczecin. Pozostałości po tej osadzie rozplanowane były zasadniczo w północno-wschodniej części stanowiska. Uwagę zwraca rozplanowanie obiektów w dwóch równoległych liniach biegnących w odległości 8 - 10 metrów.

Badania w tym roku zakończyły czteroletni cykl badań realizowanych na tym stanowisku. W konsekwencji jednak podjętych w 1987 r. prac budowlanych na terenie stanowiska, około 30 % jego powierzchni uległo zniszczeniu.

Konkludując, w ciągu czterech sezonów wykopaliskowych rozpoznano obszar 2129 m², rejestrując łącznie 853 obiekty. Stwierdzono pozostałości kultury Łużyckiej /osada/, kultury pomorskiej /cmentarzysko/, kultury oksywskiej /osada/, grupy dębczyńskiej /osada/, kultury okresu wczesnego średniowiecza /osada/. Znaczącą wartość zawierają szczątki po osadzie ludności grupy dębczyńskiej i kulturze okresu wczesnego średniowiecza; obydwie bowiem osady charakteryzuje względnie odmienny system zabudowy i rozplanowania. Istotną wartość zawierają także pozostałości po cmentarzysku ludności kultury pomorskiej. Z kolei osada ludności kultury Łużyckiej rozpoznana została tylko w nieznacznej części.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Instytucie Prahistorii UAM w Poznaniu.

Badania na tym stanowisku zakończono.

BOBROWNIKI, gm. Nieborów
woj. skierniewickie
Stanowisko 1

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadziła mgr Lubowira Tysler /autorka sprawozdania/ przy współudziale mgr Beaty Górskiej-Grabarczyk. Finansował MKZ w Skierniewicach. Drugi sezon badań. Osada z okresu późnolateńskiego i wczesnego okresu rzymskiego, ślady kultury grząbkowo-dolickiej.

Stanowisko zarejestrowane w ramach AZP. Badania mają charakter ratowniczy, w związku z planowanym zalesieniem terenu.

Osada usytuowana jest na płaskim wyniesieniu, wśród podskoków łąk doliny Skierniewki. Badaniem objęto dotychczas zachodnią i północną część wzgórza. Powierzchnia wykopów w obydwóch sezonach, wynosi łącznie ok. 227 m².

Odkryto zarys częściowo zagłębionego obiektu mieszkalnego 260 x 180 cm o konstrukcji słupowej, kilka jam zasobowych, paleniska i zespół niewielkich wapienników o średnicy 40-45 cm. W warstwie kulturowej zalegała duża ilość polepy z negatywami drewnianej konstrukcji palikowej i dranic, zalegająca czasami do głębokości 80-100 cm.

Materiał zabytkowy uzyskany z badań to wyłącznie ceramika, głównie grubościennie fragmenty naczyń zasobowych, o chropowatej powierzchni, górką wygładzanych, ale też ceramika z naczyń o wygładzanej czernionej powierzchni oraz fragmenty cienkościennych naczyń wazowatych o czarnej błyszczącej powierzchni. W ornamentyce naczyń gospodarczych ważne miejsce zajmują różne warianty ornamentu paznokciowego. Spośród fragmentów krawędzi występują egzemplarze pogrubione i lekko facetowane.

Badania będą kontynuowane.

BOGUSZEWO, gm. Gruta
woj. toruńskie
Stanowisko 43

patrz
neolit